

СЛУЖБЕН ВЕСНИК НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

„Службен весник на Република Македонија“ излегува по потреба. Рок за рекламацин 15 дена.	Сабора, 4 јули 1992 Скопје Број 40	Аконтацијата за 1992 година изнесува 12.000 денари. Овој број чини 350 денари. Жиро сметка 40100-603-12498
---	--	--

804.

Врз основа на член 68 став 2 од Уставот на Република Македонија, расправајќи по Декларацијата на Европскиот совет на Европската заедница за поранешна Југославија, усвоена во Лисабон на 27 јуни 1992 година, во делот што се однесува на Република Македонија, Собранието на Република Македонија, на седницата одржана на 3 јули 1992 година, ја донесе следнава

ДЕКЛАРАЦИЈА

1. Собранието на Република Македонија го оценува за неприфатлив и го отфрла делот од Декларацијата на Европскиот совет на Европската заедница за поранешна Југославија, усвоена во Лисабон на 27 јуни 1992 година, што се однесува за признавањето на Република Македонија „со име кое нема да го вклучува терминот Македонија“.

Со прифаќањето на ваквиот став, макар и привремено, се прави преседан со исклучително тешки меѓународни последици.

2. Собранието на Република Македонија го поздравува делот на Декларацијата кој ги гарантира границите на Република Македонија и нивната неповредливост во согласност со принципите на Повелбата на Обединетите нации и Париската повелба.

3. Со пренесувањето на дел од својот суверенитет во Демократска Федеративна Југославија, Федеративна Народна Република Југославија и Социјалистичка Федеративна Република Југославија, врз основа на правото на самоопределување, Република Македонија е меѓународен субјект со јасно изразено и признато име, суверенитет и територијален интегритет и како таков субјект е рамноправен правен наследник на СФРЈ, прифатен на Конференцијата за Југославија на Европската заедница и во нејзините документи.

4. Собранието на Република Македонија со Декларацијата од 17 септември 1991 година, ја потврди волјата на граѓаните на Република Македонија изразена на Референдумот од 8 септември истата година, во која тие се определуваат за самостојна и суверена држава под името Македонија, што се изрази и со Уставот на Република Македонија донесен на 17 ноември 1991 година. Во овие документи се истакнува дека Република Македонија ќе се залага за доследно почитување на принципите на меѓународните односи содржани во документите на ООН, Завршниот документ од Хелсинки и Париската повелба на КЕБС.

5. За легитимноста и оправданоста на своето барање засновано врз Декларацијата за меѓународно признавање, Република Македонија доби и официјална потврда во Извештајот на Арбитражната комисија на Конференцијата за Југославија на Европската заедница, во кој е заземен ставот дека „Република Македонија ги исполнува условите од Насоките за признавање на новите држави во Источна Европа и во Советскиот сојуз и Декларацијата за Југославија усвоени од Советот на ЕЗ на 16 декември 1991 година“, како и дека

„употребата на името Македонија не содржи какви и да е територијални претензии кон друга држава“.

6. Името Македонија е основа за името на еден народ – македонскиот народ, кој претставува мнозинство во Република Македонија и со неговото негирање се врши и дискриминација врз тој народ и националностите кои живеат со него. Тоа не е во функција на обезбедување мирен и стабилен сестран развој на Република Македонија и зачувување на нејзиниот суверенитет и независност, обезбедени на мирен и демократски начин.

7. Собранието на Република Македонија и натаму инсистира и бара од Европската заедница, како и од пошироката меѓународна заедница, Конференцијата за европска безбедност и соработка и Организацијата на обединетите нации и нејзините членки, меѓународно да ја признаат Република Македонија со нејзиното име и во постојните граници.

8. Оваа декларација да се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

СОБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

Број 08-2812/1
3 јули 1992 година
Скопје

Претседател
на Собранието на Република
Македонија,
Стојан Андов, с.р.

805.

Врз основа на член 45 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“, број 38/90), Владата на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА УКИНУВАЊЕ НА СТАПКАТА НА ЦАРИНА ПРИ УВОЗ НА ГОТОВИ ЛЕКОВИ, СУРОВИНИ, РЕПРОМАТРИЈАЛИ И МЕДИЦИНСКИ ПОТРОШЕН МАТЕРИЈАЛ

1. Се укинува стапката на царина при увоз на готови лекови што не се произведуваат во Република Македонија, а се увезуваат врз основа на одобрието од органот на управата надлежен за здравство и врз основа на одобрието од органот надлежен за земјоделство ако се во пранање ветеринарски лекови, по прибавена потврда од Стопанска комора на Македонија дека готовите лекови не се произведуваат во Република Македонија.

2. Се укинува стапката на царина при увоз на сировини и репродукциони материјали што се увезуваат и не се произведуваат во Република Македонија и служат за производство на фармацевтски хемикалии и лекови, врз основа на одобрение од органот на управа надлежен за стопанство по прибавена потврда од Стопанската

комора на Македонија дека суровините и репродукционите материјали не се произведуваат во Република Македонија.

3. Се укинува стапката на царина при увоз на медицински потрошен материјал што не се произведува во Република Македонија, а се увезува врз основа на одобрение од органот на управата надлежен за здравство, по прибавена потврда од Стопанската комора на Македонија дека медицинскиот потрошен материјал не се произведува во Република Македонија.

4. Одобрението од точките 1, 2, 3 на оваа одлука треба да содржи тарифна ознака од Царинската тарифа, вид на стоката, количина, поединечна цена и во која валута, вкупен износ на потребни девизи, производител, увозник и краен корисник.

5. Одредбите од точките 1, 2 и 3 на оваа одлука се применуваат до 31.XII.1992 година.

6. Со денот на влегувањето во сила на оваа одлука престанува да важи Одлуката за ослободување од плаќање царина при увозот на лекови, потрошен медицински материјал и супстанции за производство на лекови кои не се произведуваат во Републиката („Службен весник на Република Македонија“, број 28/92).

7. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-1895/1
17 и 19 јуни 1992 год.
Скопје

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

806.

Врз основа на член 45-с од Законот за хартии од вредност („Службен лист на СФРЈ“, бр. 64/89 и 29/90), кој со член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија е преземен како републички, Владата на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА ОБРАЗУВАЊЕ КОМИСИЈА ЗА ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ

1. Се образува Комисија за давање одобренија за издавање долгорочни хартии од вредност (во натамошниот текст: Комисија за хартии од вредност).

2. Комисијата за хартии од вредност се состои од претседател и шест членови.

За претседател на Комисијата се именува проф. д-р Љупчо Трпевски.

За членови на Комисијата се именуваат:

– Стојче Јакимовски, потсекретар во Министерството за финансии,

– Томе Неновски, заменик гувернер на Народната банка на Република Македонија;

– Бошко Стефановски, помошник на генералниот директор на Службата на општественото книговодство на Македонија;

– Љупчо Ковчегарски, од Стопанската комора на Македонија;

– д-р Владимир Кондикјан, од Правниот факултет во Скопје; и

– Весна Пендовска – Појванска, од Правниот факултет во Скопје.

3. Комисијата за хартии од вредност има и секретар.

За секретар на Комисијата се назначува Вања Михајлова, советник на министерот за финансии.

4. Стручните и административните работи за потребите на Комисијата за хартии од вредност ги врши Министерството за финансии.

5. Во постапката за давање одобренија за издавање долгорочни хартии од вредност Комисијата ги применува Законот за хартии од вредност („Службен лист на СФРЈ“, бр. 64/89 и 29/90) и Правилникот за условите за давање одобрение за издавање на долгорочни хартии од вредност и за условите за работа на пазарот на капитал и на учесниците на пазарот на капитал („Службен лист на СФРЈ“, бр. 68/90), кои со член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија се преземени како републички.

6. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-1800/1
17 и 19 јуни 1992 година
Скопје

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

807.

Врз основа на член 54 од Законот за системот на просторното и урбанистичкото планирање („Службен весник на СРМ“ број 38/85, 18/89 и 38/90) и член 16 од Законот за експропријација („Службен весник на СРМ“, број 46/89 и 36/91), Владата на Република Македонија, на седницата одржана на 26 јуни 1992 година, донесе

О Д Л У К А

ЗА ПРОГЛАСУВАЊЕ НА ОПШТ ИНТЕРЕС И ОПРЕДЕЛУВАЊЕ НА ЛОКАЦИЈА ЗА ИЗГРАДБА НА МАНАСТИРСКИ КОМПЛЕКС „СВ. НАУМ – ЧУДОТВОРЕЦ“ НА ТУРИСТИЧКИОТ ЛОКАЛИТЕТ ПОПОВА ШАПКА, НА ПОДРАЧЈЕТО НА ОПШТИНАТА ТЕТОВО.

1. Со оваа одлука се утврдува општ интерес и се определува локација за изградба на Манастирски комплекс „Св. Наум – Чудотворец“ на туристичкиот локалитет Попова Шапка, на подрачјето на општината Тетово, чиј инвеститор е Манастирското настојателство при Македонската православна црква од Скопје и се определува земјиштето што му припаѓа на комплексот за неговата редовна употреба.

2. Составен дел на оваа одлука се и графичкиот прилог – ситуација во М 1:500 и Изводот од катастарскиот план во М 1:1000, кои не се објавуваат, а се наоѓаат во Министерството за урбанизам, градежништво, сообраќај и екологија.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на нејзиното донесување, а ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-2057/1
26 јуни 1992 година
Скопје

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

808.

Врз основа на член 3 од Законот за општествена контрола на цените („Службен весник на СРМ“ бр. 20/90), Владата на Република Македонија, донесе

О Д Л У К А

ЗА ЗАШТИТНА ЦЕНА НА ПЧЕНИЦАТА ОД РОДОТ 1992 ГОДИНА

1. На производителите на пченица од Република Македонија се обезбедува за пченицата од родот на 1992 година заштитна цена во износ од 120,00 ден. за 1

кгр. меки пченици (*Triticum aestivum*), а за тврдите пченици (*Triticum durum*), заштитната цена се зголемува за 30%.

2. Цената од точка 1 на оваа одлука се подразбира за франко магацин на производителот.

3. Цената од точка 1 на оваа одлука важи за пченица зрела, со својствен изглед, миризба и вкус, здрава без знаци на мувда, без вкус и миризба, употреблива за човечка исхрана, незаразена од пченични болести и штетници со 2% примеси, со 13% влага и со 76 килограми хектолитарска маса, 11,5 сурови протеини и седиментациона вредност најмалку 30 (согласно одредбите на Правилникот за југословенските стандарди за земјоделски производи наменети за индустриски преработки – („Службен лист на СФРЈ“ бр. 37/78).

4. Ако пченицата има поголем или помал процент на примеси или влага од процентот што е предвиден во точка 3 на оваа одлука, заштитната цена за процентот на примесите или влагата ќе се намали, односно ќе се зголеми за истиот процент. Кршените зрна, помали од половина се сметаат како примеси.

Ако пченицата има поголема или помала хектолитарска маса од хектолитарската маса што е предвидена во точка 3 на оваа одлука, заштитната цена се зголемува односно се намалува за 0,50 за секој килограм над или под предвидената хектолитарска маса. Ако пченицата има хектолитарска маса поголема од 80 килограми, заштитната цена се зголемува само до 80 килограми хектолитарска маса.

5. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-1921/1
26 јуни 1992 година
С к о п ј е

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

809.

Врз основа на член 1 од Законот за мерките што можат да се преземат заради спречување и отстранување на нарушувањата во тековите на општествената репродукција на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“, бр. 55/91) и член 45 од Законот за Владата на Република Македонија („Службен весник на СРМ“, бр. 38/90), Владата на Република Македонија донесе

О Д Л У К А

ЗА ОБЕЗБЕДУВАЊЕ НА ДЕВИЗНИ СРЕДСТВА ЗА ПЛАЌАЊЕ НА МЕЃУНАРОДНИ ШТЕТИ

1. Владата на Република Македонија е согласна да обезбеди девизни средства за плаќање на штети што сопствениците, односно корисниците на моторни возила осигурани кај осигурителните организации од Република Македонија од автоодговорност за штети причинети на трети лица, ќе ги причинат на странски физички или правни лица.

Средствата се обезбедуваат во рамки на билансот на зафаќање од девизниот прилив наменет за конвенциски обврски.

2. Се задолжуваат осигурителните организации од Република Македонија да обезбедат денарска противвредност за обезбедените девизни средства за плаќање на меѓународните штети.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-2039/1
26 јуни 1992 година
С к о п ј е

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

810.

Врз основа на член 17 од Законот за извршување на Републичкиот буџет за 1992 година („Сл. весник на РМ“ бр. 22/92), Владата на Република Македонија, донесе

ОДЛУКА

ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВАТА ОД РЕПУБЛИЧКИОТ БУЏЕТ ЗА 1992 ГОДИНА ЗА ИЗГРАДБА НА ВОДОВОДИ ВО РЕПУБЛИКАТА

1. Од средствата предвидени во Републичкиот буџет за 1992 година во Раздел 43, позиција 433 Учество во изградбата на водоводи во општините, се распоредува износ од 120.000.000 денари и тоа за:

– Општина Берово	4.000.000,00 денари
За изградба на зафат на вода од акумулацијата на Ратевска Река, со што ќе биде обезбедено водоснабдување на селските населби: Смојмирово, Ратевево, Русиново, Владимирово, Мачево, Будинарци, Робово, Чифлик и Умлево, со чиста вода за пиење.	
– Општина Битола	4.000.000,00 денари
За надградба на градскиот водовод со што етапно ќе биде реализирана програмата за водоснабдување на градот до 2.000-та година.	
– Општина Македонски Брод	5.000.000,00 денари
– За изградба на резервоар за вода во градот	2.000.000,00 денари
– За изградба на водоводи во селските населби со придружни објекти:	
– с. Старо Село	500.000,00 денари
– с. Растеп	1.000.000,00 денари
– с. Требино	500.000,00 денари
– с. Брест	500.000,00 денари
– с. Волче	500.000,00 денари
– Општина Валандово	3.500.000,00 денари
За довршување на резервоарот за вода од градскиот водовод	2.000.000,00 денари
– За изградба на водоводи во селските населби:	
– с. Брајковци	500.000,00 денари
– с. Дедели	500.000,00 денари
– с. Удово	500.000,00 денари
– Општина Винаца	4.000.000,00 денари
За изградба на системот за водоснабдување, „Градечка Река“	2.500.000,00 денари
За изградба на цевовод помеѓу селските населби Трсино и Трстија	1.000.000,00 денари
За изградба на цевовод од филтерската станица до селската населба – Лески	500.000,00 денари
– Општина Гевгелија	4.000.000,00 денари
За изградба и надградба на селските водоводи во:	
– с. Богданци	500.000,00 денари
– с. Прдејци	500.000,00 денари
– Дојранска ривиера	500.000,00 денари
– с. Миравци	500.000,00 денари
– с. Негорци	500.000,00 денари
– с. Мрзевци	500.000,00 денари
– с. Фурка на локалитет „Лушановец“	500.000,00 денари
– с. Чрничани	500.000,00 денари
– Општина Гостивар	3.000.000,00 денари
За изградба на водоводи со придружни објекти во селските населби:	
– с. Сретково	1.000.000,00 денари
– с. Суница	1.000.000,00 денари

За изготвување на техничка документација во фаза на идејни решенија за месните населби:

- с. Тресонче,
- с. Скудрише,
- с. Ново Село,
- с. Ациевци,
- с. Дебреше,
- с. Зубовце,
- с. Здуше
- с. Беловините и
- с. Калиште . . . . . 1.000.000,00 денари

- Општина Дебар . . . . . 4.000.000,00 денари

За проектирање на краток од регионалниот водовод помеѓу главниот цевовод од Челички Мост до Центар Жупа до резервоарот.

- Општина Делчево . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградбата на II фаза од системот за водоснабдување на градот и селските населби за до 2010 година.

- Општина Демир Хисар . . . . . 4.000.000,00 денари

За надградба на постојниот водовод односно изградба на нов потисен цевовод резервоар за вода
3.000.000,00 денари

За изградба на бунар, цевовод и резервоар за вода во селската населба с. Слечче 1.000.000,00 денари

- Општина Кавадарци . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградба на водоводи со придружни објекти, каптажи, цевоводи и резервоари во селските населби:

- с. Дреново 1.000.000,00 денари
- с. Кршево 1.000.000,00 денари
- с. Сирково 1.000.000,00 денари
- с. Ресава 1.000.000,00 денари

- Општина Кичево . . . . . 2.000.000,00 денари

За надградба и реконструкција на постојниот систем за водоснабдување со изворска вода за пиење на селската населба Цер а системот е целосно изграден во изминатиот период од самопридонес на жителите од с. Цер 2.000.000,00 денари

- Општина Кочани . . . . . 4.000.000,00 денари

На претпријатието „Водовод“ - од Кочани за изработка на Студија за реинектирање на геотермалната вода, за водоснабдување на општината со вода за пиење 2.000.000,00 денари

За реализација на X фаза од Системот за водоснабдување на општината - изградба на филтер

- станица 2.000.000,00 денари

- Општина Кратово . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградба на водоводи во селските населби:

- с. Туролево 800.000,00 денари
- с. Филиповци 800.000,00 денари
- с. Секулица 800.000,00 денари
- с. Живалево 800.000,00 денари
- с. Кетеново 800.000,00 денари

- Општина Крива Паланка . . . 4.000.000,00 денари

За надградба на водоводот во селската населба Конопница 1.000.000,00 денари

За изготвување на Студија за каптажа, изградба на водовод во селските населби Гиновци и Петралица, заедно со останатите населби во „Славишко Поле“ 2.000.000,00 денари

За доградба на водоводот во селската населба с. Нерав (кој е во завршна фаза) 1.000.000,00 денари

- Општина Крушево . . . . . 4.000.000,00 денари

По изготвувањето на Студијата со фаза-техничко решение за зафаќање на водите за пиење во локалитетот „Езерините“ за изградба на системот

3.500.000,00 денари

За довршување на водоводот во селската населба Долно Дивјаци 500.000,00 денари

- Општина Куманово . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградба на новиот зафат од акумулацијата „Липковско Езеро“ - вода за пиење во градскиот водовод 3.000.000,00 денари

За довршување на водоводот за 12 маала во селската населба Младо Нагоричани 1.000.000,00 денари

- Општина Неготино . . . . . 3.000.000,00 денари

За изградба на водоводот и резервоарот во селската населба Бесвица 2.000.000,00 денари

За изградба на Студија за зафат на вода од р. Дошница со пропратни објекти за водоснабдување на населбата Демир Капија 1.000.000,00 денари

- Општина Охрид . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградба на првата фаза од регионалниот водовод со кој се решава водоснабдувањето со вода за пиење на селските населби:

- с. Лактише 500.000,00 денари
- с. Подмоље 500.000,00 денари
- с. Оровник 500.000,00 денари
- с. Горенци 500.000,00 денари
- Аеродром 500.000,00 денари
- Погонот Механизација на Работ. орган „Трудбеник“ 500.000,00 денари

- За изработка на техничката документација за Системот со кој се врши зафат на вода за пиење со пречистување од Охридското Езеро . . . . . 1.000.000,00 денари

- Општина Прилеп . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградба на Системот за водоснабдување како дополна на градскиот водовод од месноста „Кошарка“ која е во тек на реализација 4.000.000,00 денари

- Општина Пробиштип . . . . . 4.000.000,00 денари

За изградба на водоводите во објектите во селските населби:

- с. Трипатанци 1.000.000,00 денари
- с. Плесенци 1.000.000,00 денари

За регионалниот водовод за водоводната мрежа во Пробиштип 2.000.000,00 денари

- Општина Радовиш . . . . . 3.000.000,00 денари

За изградба на заедничката каптажа цевовод на вода за пиење за селските населби с. Аликоч и с. Коџалија 2 x 1.500 = 3.000.000,00 денари

- Општина Ресен . . . . . 3.000.000,00 денари

За надградба на регионалниот водовод со зафаќање на вода 30 л/сек. за 14 селски населби и градот од Системот во с. Круше и од Системот на бунари во с. Царев Двор . . . . . 3.000.000,00 денари

- општина Свети Николе . . . . . 6.000.000,00 денари

За изградба на резервоари и каптажи за водоводи во селските населби:

- с. Амазбегово 800.000,00 “
- с. Каратманово 800.000,00 “
- с. Умлино 800.000,00 “
- с. Ерделија 800.000,00 “
- с. Бел камен 800.000,00 “
- с. Мустафино 800.000,00 “

За поправка на чешмите и промсна на цевки од изворите до јавните чешми во населените места:

с. Адаматово	120.000,00 “
с. Ранченци	120.000,00 “
с. Крушица	120.000,00 “
с. Павлешенци	120.000,00 “
с. Сарамзалино	120.000,00 “
с. Бориловци	120.000,00 “
с. Патетино	120.000,00 “
с. Малино	120.000,00 “
с. Стањевици	120.000,00 “
с. Орел	120.000,00 “
- Скопје	14.500.000,00 денари

1. СО Газм Баба	3.500.000,00 “
За изградба на регионалниот водовод за 6 населени места, кој е во фаза на изградба.	
2. СО Чамр	3.500.000,00 денари

За изградба на водоводите во селските населби:	
с. Сандево	500.000,00 “
с. Бразда	500.000,00 “
с. Глумово	500.000,00 “
с. Чучер	500.000,00 “
с. Бањани	500.000,00 “
с. Горјани	500.000,00 “
с. Мирковци	500.000,00 “

3. СО Кисела Вода	4.000.000,00 денари
За изградба на првата фаза со проектирање на техничката документација на регионалниот водовод „Патнишка Река“	

4. СО Карпош	3.500.000,00 денари
Надградба на водоводите во селските населби соодветно за предложената програма за 1992 година	

- Општина Струмица	4.000.000,00 денари
За изградба на водоводи со придружни објекти во селските населби	
- с. Пончево	1.000.000,00 “
- с. Сушево	1.000.000,00 “
- с. Нова Маала	1.000.000,00 “
- с. Вадночи и Бањица	1.000.000,00 “

- Општина Струга	4.000.000,00 денари
- За истражни работи, студии и проектирање за зафаќање на водите од „Беличките извори“ и од „Вишинскиот извор“	2.000.000,00 “

- За надградба на водоводот во с. Вевчани односно за водоснабдување на горната зона, нужна е изградба на пумпна станица	2.000.000,00 „
---	----------------

- Општина Тетово	2.000.000,00 денари
За изготвување на Студија во истражни работи на просторот „Студена вода“ со цел да бидат зафатени нови количини на вода за градскиот водовод	2.000.000,00 „

- Општина Штип	3.000.000,00 денари
За изградба на водовод со придружни објекти во селските населби:	
с. Аргумија	1.500.000,00 “
с. Љуботен	1.500.000,00 “

2. Средствата од точка 1 на оваа одлука се користат за учество на Републиката во изградба на водоводи во општините без обврска за враќање, а во висина од 50% од вкупно потребните средства.

3. За спроведување на оваа одлука ќе се грижи Министерството за финансии, а за начинот, динамиката и наменското користење на средствата, Министерството за урбанизам, градежништво, сообраќај и екологија.

4. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-1736/1
17 и 19 јуни 1992 година
Скопје

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

811.

Врз основа на член 4 од Законот за посебните давачки при увозот на земјоделски и прехранбени производи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 70/89), кој со член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија („Службен весник на РМ“ бр. 52/91) е преземен како републички закон и член 45 од Законот за Владата на Социјалистичка Република Македонија („Службен весник на СРМ“ број 30/90), Владата на Република Македонија донесе

ОДЛУКА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ОСЛОБОДУВАЊЕ ОД ПЛАЌАЊЕ ПОСЕБНА ДАВАЧКА ПРИ УВОЗОТ НА ОДДЕЛНИ ЗЕМЈОДЕЛСКИ И ПРЕХРАНБЕНИ ПРОИЗВОДИ

1. Во Одлуката за ослободување од плаќање посебна давачка при увозот на одделни земјоделски и прехранбени производи („Службен весник на Република Македонија“ број 21/92), во точка 3 броевите „31.V.1992 година“ се заменуваат со броевите „30.IX.1992 година“.

2. Оваа одлука влегува во сила наредниот ден од денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

Број 23-1823/1
26 јуни 1992 година
Скопје.

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

812.

Врз основа на член 6, став 3 од Законот за заштита на населението од заразни болести што ја загрозуваат целата земја („Сл. лист на СФРЈ“, бр. 51/84 и 63/90), член 3, став 2 и член 6, став 3 од Законот за заштита на населението од заразни болести („Службен весник на СРМ“, бр. 18/76, 18/82 и 37/86), Владата на Република Македонија донесе

ПРОГРАМА

ЗА ЗАШТИТА НА НАСЕЛЕНИЕТО ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ОД СИНДРОМОТ НА СТЕКНАТ НЕДОСТАТОК НА ИМУНИТЕТ – СИДА ВО 1992 ГОДИНА

1. ЦЕЛ НА ПРОГРАМАТА

Во текот на 1992 година ќе се продолжи со интензивно спроведување на мерките и активностите насочени кон спроведувањето и сузбивањето на СИДА-та во Република Македонија, применувајќи ги истовремено доктринарните ставови и насоките предвидени од страна на Светската здравствена организација.

Програмата ќе биде реализирана од страна на здравствените установи во Републиката во меѓусебна соработка и со просветните и образовните органи и установи, Црвениот крст, средствата за јавно информирање – дневен печат, радиото и телевизјата, а и со соработка со другите републички, здравствени установи и Собранието на Црвениот крст на Македонија.

Во Републиката на организиран начин ќе се вршат посебни програмски епидемиолошки, серолошки и клинички истражувања, ќе се собираат податоци за појавата и епидемиолошките карактеристики на ова подмножно заболување, со цел да се согледа раширеноста на асимптоматското носителство на ХИВ вирусот кај населението.

Ќе се утврдат, преземат и контролираат спроведувањето на мерките за спречување на пренесувањето, ширењето и ставањето под контрола на заболувањето.

Воведување на активен метод на работа на сите нивоа со цел да се едуцира и запознае со болеста и начинот на заштита не само здравствениот, образовниот и друг кадар, туку целото население, а посебно загрозените групи. Целта е секој поединец да биде вклучен во сопствената заштита и во заштитата на блиските и околината, затоа што против оваа болест нема ниту лек, ниту вакцина и еднаш заразен е доживотно заразен, а од сто заразени 50% заболуваат и умираат во рок од неколку месеци до три години.

Активно и рано да се откриваат заразените, односно носителите на ХИВ вирусот, како и болните, првите да се ставаат под епидемиолошки надзор, а вторите да се хоспитализираат и лекуваат.

А. МЕРКИ И АКТИВНОСТИ ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ НА ПРОГРАМАТА

1. ОСНОВНА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА И ХИГИЕНСКО-ЕПИДЕМИОЛОШКА ДЕЛНОСТ НА ТЕРИТОРИЈАТА НА РЕПУБЛИКАТА

Согласно препораките на Светската здравствена организација и Југословенскиот план за превенција и контрола на СИДА-та во Југославија и нашите досегашни искуства во спроведувањето на републичките програми, Програмата ги опфаќа следните мерки и активности:

- Систем на програмски епидемиолошки испитувања и надзор;
- Лабораториски испитувања;
- Едукација и информирање на здравствените работници;
- Превентива насочена за општа јавност и посебно загрозените групи на население, здравствено воспитување.

СИСТЕМ НА ПРОГРАМСКИ ЕПИДЕМИОЛОШКИ ИСПИТУВАЊА И НАДЗОР

- следење на епидемиолошката состојба во светот и кај нас, како и следење на светските и домашните достигнувања во оваа област;
- следење на спроведувањето на соодветните законски прописи и стручни упатства;
- организирање на епидемиолошко испитување и навремено откривање на заболени од СИДА и лица заразени со вирусот СИДА, првенствено во рамките на одделни категории население изложени на зголемен ризик;
- организирање на здравствен надзор над заболени и заразените со вирусот на СИДА и епидемиолошки истражувања кои опфаќаат следење на нивната здравствена состојба, испитување на околината, односно контактите (сексуалните партнери, членовите на потесната фамилија посебно децата, лица што злоупотребуваат дроги), земање на крв за лабораториски прегледи, со почитување на анонимноста при постапките;
- испитување на хоспитализираните болни по епидемиолошки индикации;
- организирање на лекување на заболени во соодветна медицинска установа;
- евиденција и пријавување на заразените, забол-

ните и умрените од СИДА и тоа со водење на посебна книга за евиденција на наведените лица. Индивидуалното пријавување ќе се врши со соодветна пријава за заболување – смрт од СИДА во 3 примероци, доверливо, во затворен плик, кој го доставува медицинската установа која ќе утврди носител на антитела на вирусот на СИДА, заболување или смрт од СИДА, до Републичкиот завод за здравствена заштита, со иницијали на лицето и шифра на состојбата.

Републичкиот завод за здравствена заштита – Скопје врши пријавување до Сојузниот завод за здравствена заштита и изготвува соодветни извештаи за заразените, заболени и умрените од СИДА, согласно со барањата на Светската здравствена организација, за Сојузниот завод и органите во Републиката.

ЛАБОРАТОРИСКИ ИСПИТУВАЊА

Тестирање на крвта со цел да се утврди присуство на антитела на вирусот на СИДА, ќе се врши во медицинските установи кои ќе ги одреди републичкиот орган надлежен за работите на здравството;

- тестирањето ќе се врши со ЕЛИСА методи и други поуспешни методи, имунофлуоресцентна и др., а во случај на позитивност се повторува. Доколку и вториот тест е позитивен се врши конфирмација со тестот Вестер – блот;

- задолжително ќе се врши тестирање на крвта на присуство на антитела на вирусот на СИДА одделно кај секоја доза крв за трансфузија и при трансплантација на органи и ткива.

ИНФОРМИРАЊЕ И СТРУЧНО УСОВРШУВАЊЕ НА ЗДРАВСТВЕНИТЕ РАБОТНИЦИ

За едукација и информирање на здравствените работници во Републиката ќе се организираат предавања, стручни состаноци и семинари. Здравствените работници редовно ќе бидат информирани за епидемиолошката состојба во земјата и светот, медицинските достигнувања во борбата против СИДА-та, како и стручни ставови.

- посебна едукација и информирање ќе се спроведува во однос на здравствените работници кои се занимаваат со дијагностика, превенција и лекување на лицата од различни групи (невропсихијатри, дерматовенеролози, инфектолози, лабораториски работници и други);

- информирање и едукација на парамедицинските работници кои по природата на својата работа доаѓаат во допир со заразните лица или учествуваат во информирањето на населението за СИДА;

- републичките здравствени установи, преку посебни програми за СИДА ќе ги утврдуваат доктринарните ставови во поглед на лабораториските активности, лекувањето, односно хоспитализацијата, здравствено воспитување и останатите активности насочени за спречување на СИДА-та, во согласност со соодветните достигнувања и искуства во светот. Во врска со тоа, ќе изготвуваат повремено информации, стручни упатства за здравствените работници, летоци, брошури, типски предавања за здравствено-воспитната работа, и ќе се користи списанието „Народно здравје“.

Здравствено-воспитна активност

Имајќи во предвид дека единствен ефикасен метод за спречување на ширењето на заразата со вирусот на СИДА претставува потполна информација за природата на заразата, патиштата на ширење и начинот на заштита, здравственото информирање и воспитување е задолжителна мерка која ќе се спроведува во сите средини.

Покрај здравствените работници, кои ќе го спроведуваат здравственото воспитание, за таа работа ќе бидат оспособувани и стручно усовршувани и и други профили на едукатори, како просветни работници активисти на Црвениот крст, работници во средствата за јавно информирање итн.

Содржината и начинот на информирање ќе биде прилагоден на средината во која се спроведува здравствено воспитната активност, возраста и нивото на општата и здравствената култура.

Со здравствено воспитание ќе бидат опфатени основните училишта согласно „Програмата за здравствено воспитание на децата во осумгодишните училишта за спречување и сузбивање на ширењето на СИДА“ вклопувајќи ја во соодветните наставни програми.

Заради најшироко информирање на населението ќе се спроведува следното:

- организирање на предавања со соодветна содржина во работните и другите организации и заедници;
- воведување постојани рубрики во дневниот печат со информација за епидемиолошката состојба, совети, новости во поглед на медицинските достигнувања, разни соопштенија, прашања и одговори итн.;
- соработка со радиото и телевизијата во информативните и здравствено воспитните емисии, вклучувајќи и спотови;

- во работата со поедини посебно загрозени категории население, ќе се применуваат посебни методи на воспитание во согласност со специфичностите на тие категории (наркомани, деликвенти, проститутки, работници во земјите со висок ризик на зараза и сл.);

- спроведување на здравствено воспитна активност со посебен пристап кон лицата заразени со вирусот на СИДА.

Републичките медицински установи во соработка со Собранието на Црвениот крст на Македонија ќе вршат координација на здравствено воспитната дејност во целата Република преку:

- заеднички унифициран леток со основните информации за СИДА, начинот на нејзиното ширење и мерките за заштита;

- заеднички плакат (простор);
- типизирани предавања;
- леток и агитка за нашите работници кои работат во странство.

Научно-истражувачка работа

- следење на научно-истражувачката работа во Републиката и земјата за проблематиката во врска со СИДА-та;

- воведување на регистар за студии и научно-истражувачка работа на подрачјето на Републиката;

- набавување на стручна литература;

- организирање на лонгитудинално следење на сите серопозитивни во Републиката, со цел да се утврди должината на траењето на асимптомниот период носење вирус и фактори кои на тоа влијаат;

- организирање серолошки испитувања на високо-ризичните категории население и следење на серопозитивитетот и факторите кои придонесуваат за неговиот пораст.

2. ЛЕКУВАЊЕ НА БОЛНИТЕ ОД СИДА

Болните или на СИДА сомнителните лица ќе се лекуваат во Клиниката за заразни болести и фебрилни состојби при Медицинскиот факултет во Скопје.

Кај болните од СИДА лекувањето во Клиниката ќе трасе до санирање на опортунистичката инфекција. Понатамошната контрола на здравствената состојба и продолжувањето на лекувањето го презема здравствената установа според местото на живеење на болниот. Се до повторното заболување од опортунистичка инфекција (друга или реактивирање на постојаната), кога повторно се хоспитализира во соодветната клиника за заразни болести и така се до фаталниот исход. Лекувањето во стварност, не само што е долго и повеќекратно, туку и многу скапо, бидејќи се работи за тешки опортунистички инфекции, кои го напаѓаат организмот со уништен имун систем од страна на ХИВ-вирусот, лековите во најголем број се увозни, тешко се набавуваат и многу се скапи.

3. АКТИВНОСТИ НА РЕПУБЛИЧКИОТ ЗАВОД ЗА ЗДРАВСТВЕНА ЗАШТИТА

За остварување на целите и активностите утврдени со Програмата, во 1992 година Заводот ќе ги спроведува следните мерки и активности:

Учество во изготвувањето на плановите на медицинските центри и здравствените домови за спречување на ширењето на СИДА-та во 1992 година и тоа, посебно во подрачјето со поголем ризик, односно во кој во претходните години е регистриран болен односно носител на вирусот СИДА, граничните подрачја, односно оние со малограничен промет и средби, како и туристичките региони.

Носители: Медицинските центри и здравствените домови во соработка со Републичкиот завод за здравствена заштита

Ќе се организираат регионални советувања со раководителите на здравствените организации, санитарно-хигиенските и епидемиолошки дејности и републичките санитарни и здравствени инспектори. На советувањата ќе бидат разработени мерките и активностите за спречување на ширењето на СИДА-та во регионот, како и за секоја подрачна единица поодделно (4).

Носител: Републички завод за здравствена заштита

Ќе се одржат регионални семинари на кои здравствените работници ќе се запознаат поблиску со раненоста и состојбата, преземените епидемиолошки мерки, епидемиологијата, клиничката слика, дијагностиката, како и ред други карактеристики на СИДА-та, како и мерките кои треба да се спроведуваат за спречување на ширењето, како и откривање на носителите на вирусот на СИДА-та и заболените.

Носители: Републички завод за здравствена заштита и републичките организации застапени во оперативниот план на Републичката програма.

По единствена методологија ќе се вршат серолошките дијагностики на теренот за СИДА-та. Ќе се одржи семинар во врска со усовршувањето на методологијата за лабораториска дијагностика, односно усвојување на методи и интервенција на резултатите.

Носители: Републички завод за здравствена заштита, Републички завод за трансфузиологија, Клиниката за заразни болести и здравствените организации.

Ќе се вршат епидемиолошки истражувања и серонадзори во Републиката заради рано откривање на изворите и патинтата на пренесувањето на СИДА-та, подобрување на знаењата за однесувањето на посебните популациони групи со ризици односување, ќе се спроведува серонадзор над југословенските работници кои се враќаат од работа во областите со висок ризик, како и во регионите со соодветен ризик (гранични, туристички, каде има случај на заболување, односно носители на вирусот и др.).

Носители: Републички завод за здравствена заштита, медицинските центри и здравствените домови.

Ќе се извршат епидемиолошки и серолошки испитувања за секој нов откриен случај на болен, односно

носител на вирусот на СИДА со цел да се откријат заразените.

Носители: Здравствените организации и Републичкиот завод за здравствена заштита.

За секој утврден болен, односно носител на вирусот на СИДА ќе се пополни посебниот прашалник за заболување, односно смрт од СИДА и достави до ХЕ службата, односно заводот за здравствена заштита во подрачната единица, која три примероци од пријавата доставува до Републичкиот завод за здравствена заштита, а Републичкиот завод за здравствена заштита два примерока доставува до Републичкото министерство за здравство.

Носители: Медицинските центри, здравствените домови и Републичкиот завод за здравствена заштита.

За секое лице за кое ќе се утврди дека е носител на вирусот на СИДА, од епидемиолог на здравствената организација и од Републичкиот завод за здравствена заштита, ќе се земе епидемиолошка анамнеза и даде совет за соодветно однесување. Позитивните лица се ставаат под постојана епидемиолошка контрола и се следи нивната здравствена состојба и при појава на првите симптоми на болеста истите задолжително се хоспитализираат во одредената клиника за заразни болести. Болните кај кои привремено е санирана состојбата од опортунистичко заболување и се отпуштени од Клиниката за заразни болести, одново се под епидемиолошки надзор.

Носител: Здравствените организации и Републичкиот завод за здравствена заштита

Ќе се води посебна евиденција и документација во медицинските установи и во Републичкиот завод за здравствена заштита, посебно за носителите на вирусот, а посебно за болните од СИДА, на посебен прашалник за заболување или смрт од СИДА.

Носители: Здравствените организации и Републичкиот завод за здравствена заштита

Ќе се врши информирање и здравствено воспитување на населението заради обезбедување на одговорно однесување на секој поединец, создавање на широк круг на здравствени работници во социјалната и детската заштита, просветата и образованието, како основна мерка за превенција и сузбивање на СИДА-та. Изготвување на здравствено просветен материјал, агитки, плакати, филмови, касети, брошури, списанието „Народно здравје“ и др.

Носители: Здравствените организации, Републичкиот завод за здравствена заштита, Црвениот крст и другите здравствени републички установи кои учествуваат во оперативниот план на Републичката програма

Ќе се следи и научно-истражувачката работа во земјата и странство и ќе се воведат регистар за студии и научно-истражувачка работа во Републиката. Набавување на стручна литература.

Ќе се организира лонгитудинално следење на сите серопозитивни во Републиката со цел да се утврди должината на траењето на асимптомниот период на носителство на вирусот и факторите кои на тоа влијаат. Ќе се следи порастот на серопозитивитетот и факторите кои допринесуваат за неговиот пораст.

Носител: Републичкиот завод за здравствена заштита

Ќе се врши увид и стручен епидемиолошки надзор во здравствените установи во сите подрачни единици над преземените мерки предвидени во прописите за спречување и сузбивање на заразните болести со изготвување на извештај – записници кои ќе бидат доставу-

вани до Републичкиот санитарен инспектор и републичкиот инспектор за подрачната единица и директорот на здравствената установа.

Републичкиот завод за здравствена заштита ќе ја организира, координира и директно ќе учествува во пружањето на стручно-методолошката помош, спроведувањето на доктринарните ставови во поглед на лабораториските активности, лекувањето, односно хоспитализацијата, здравствено воспитување и останатите активности насочени за спречување на СИДА-та во согласност со соодветните достигнувања и искуства во светот, односно препораките на Светската здравствена организација. Во врска со тоа ќе изготвува повремени информации, стручни упатства и активно ќе учествува во работата на Републичката комисија за СИДА. Ќе остварува редовна стручна соработка и размена на стручни и научни сознанија и достигнувања со сите заинтересирани и одговорни и соработка со средствата за јавно информирање.

4. АКТИВНОСТИ НА КЛИНИКАТА ЗА ИНФЕКТИВНИ БОЛЕСТИ И ФЕБРИЛНИ СОСТОЈБИ ПРИ МЕДИЦИНСКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби ќе врши клиничко серолошко испитување на рангираноста на антителата за ХИВ вирусот во популации со зголемен ризик на СИДА.

Ќе се врши клиничко испитување на лицата кои им припаѓаат на ризичните групи, односно на заболените кои се сомнителни на СИДА, имуно-ензимско испитување на сите лица кои и припаѓаат на првата група. Ќе врши едуцирање, информирање и стручно усовршување на здравствените работници.

Кај болните со опортунитетни инфекции, како и кај дел од лицата од ризичните групи, во диференцирање на нивниот имунолошки статус ќе се врши дополнително имунолошко-ензимско испитување, преку користење на други ензимски маркери.

Носител: Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби

Кај лицата кај кои ќе се утврдат антитела на ХИВ вирусот, ќе се направат потврдни тестови, со кои ќе се потврди дијагнозата на СИДА.

Ќе се врши оспособување и воведување на методата Вестерн блот-тест.

Ќе се изврши оспособување на Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби за хоспитализација, дијагностика и лекување на болни од СИДА.

Ќе се изврши доопремување на соодветната опрема и ќе се организира просторот за прифаќање на болните за хоспитализација и лекување.

Ќе се изврши доусовршување на медицинскиот кадар (лекари, медицински сестри, лаборанти) со испраќање во клиниките и лабораториите во земјата и надвор, како и на разни семинари, симпозиуми и конгреси на кои се изнесуваат современите сознанија за проблемот на СИДА-та во земјата и во светот.

Носител: Клиниката за инфективни болести и фебрилни состојби

Во Клиниката ќе се формира советувалиште за работа со пациенти од ризичните групи и други лица кои бараат преглед, испитување и информации за болестите заради превенција за истата. Ќе се води дневник и ќе се формира картотека.

5. АКТИВНОСТИ НА СТОМАТОЛОШКИТЕ КЛИНИКИ ПРИ СТОМАТОЛОШКИОТ ФАКУЛТЕТ – СКОПЈЕ

Стоматолошките клиници при Стоматолошкиот факултет ќе ги вршат следните програмски активности:

Ќе се изврши стручен надзор и ќе се пружи стручна медицинска помош на стоматолошките служби во медицинските центри и здравствените домови во Републиката. Цел е поблиску да се запознаат здравствените работници во стоматолошката дејност со карактерот и начинот на превенција на пациентите и здравствените работници, како и начинот на дезинфекција на опремата и инструментите кои се користат во секојдневната стоматолошка практика. Исто така, ќе се сугерира дополнување на најнеопходната опрема, инструменти, и заштитни средства. Сето тоа имајќи го во предвид дека преку стоматолошката дејност во Републиката годишно поминуваат околу 2.250.000 пациенти, на кои се вршат стоматолошки услуги од кои најголем број се со „крварење“ и опасност од пренесување на СИДА.

Носител: Стоматолошките клиника

Ќе се пружи стручна помош на стоматолошките служби во здравствените установи во изготвувањето на плановите за превенција на пренесувањето СИДА и преку дејноста на забоздравствената служба во здравствените установи.

Носител: Стоматолошките клиника

Ќе се контролира спроведувањето на дополнетото и обновено стручно упатство за заштита од СИДА кое е издадено од страна на Стоматолошките клиника и доставено во адекватен број до сите стоматолошки служби во Републиката, а ќе се изготвуваат и нови упатства.

Носител: Стоматолошките клиника

Ќе се одржуваат регионални советувања за здравствениот кадар во стоматолошката дејност, за да се пренесат најновите сознанија за заштита од овие заболувања кои се преземаат во други центри во Југославија и Европа. Овие советувања ќе ги одржуваат стручни кадри од Стоматолошките клиника (4).

Носител: Стоматолошките клиника

Во наставната програма за студенти ќе се предвидат предавања од оваа проблематика за да истите би можеле да се запознаат со карактеристиките на ова заболување, патот и начинот на ширење на инфекцијата и начинот на превенција.

Студентите и завршениот стоматолошки кадар ќе се едуцираат за да можат лесно да ги препознаат опортунистичките инфекции во устата во раната фаза на заболувањето.

Носител: Стоматолошките клиника

Повторен стручен надзор и контрола ќе се изврши во третото тримесечје во сите стоматолошки служби на подрачјето на Република Македонија, за да се пружи понатамошна стручна помош на стоматолошките работници, да се констатираат преземените мерки и спроведувањето на нивните оперативни програми, подготвени во првата половина на годината.

Ќе се изработат поединечни извештаи кои ќе бидат доставени до: Републичкиот санитарен и здравствен инспекторат и здравствената установа каде што е извршен надзорот.

Носител: Стоматолошките клиника

6. АКТИВНОСТИ НА РЕПУБЛИЧКИОТ ЗАВОД ЗА ТРАНСФУЗИОЛОГИЈА

Превенција на пренесувањето на СИДА (ХИВ-инфекцијата) и хепатит (ХБВ и ХЦВ инфекцијата) преку крв и крвни деривати.

Ќе се испитуваат 65.000 шишиња на крв на СИДА и Б хепатит (ХИВ-антитела и ХБсАг), во Републичкиот завод за трансфузиологија и 11 станици за трансфузиологија во Републиката: Кавадарци, Тетово, Штип, Титов Велес, Струмица, Прилеп, Охрид, Битола, Кочани, Гевгелија и Куманово.

Во 1992 година со апаратура ќе се опремаат и ќе почнат со испитување уште 7 станици за трансфузиологија на крв и тоа во: Струга, Гостивар, Кичево, Неготино, Крива Паланка, Дебар.

Практично ќе се докомплетира мрежата на трансфузиолошки единици со опрема, обучен кадар за испитување на СИДА и ХБсАг, а со тоа и сите трансфузиолошки единици кои ќе можат да ја испитуваат на ХИВ-антитела и ХБсАг. Сега на овие станици кои не се сеуште оспособени, услуга им прават соседните, така да целата крв се испитува.

Носители: Републички завод за трансфузиологија и станиците за трансфузиологија

Испитување е на ХЦВ – инфекцијата (6.400 примероци од разни дарители од разни градови на Република Македонија ХБсАг, позитивни и ХБсАг негативни), по половина, од 16 градови на Република Македонија Скопје, Кавадарци, Тетово, Штип, Титов Велес, Струмица, Прилеп, Охрид, Битола, Кочани, Гевгелија, Куманово, Струга, Кичево, Крива Паланка и Гостивар, по 400 примероци од секој град. 200 ХБсАг позитивни, 100 ХБсАг негативни. Во наредните години овие испитувања ќе се прошируваат со одредена динамика.

Носител: Републичкиот завод за трансфузиологија

Ќе се одржат семинари со лекарите вработени во трансфузиолошките служби во Републиката:

- семинар за заштита на здравјето на дарителите и на оние кои работат со крв и крвни деривати;

- семинар за спроведување и контрола на лабораториската работа во врска со определувањето на ХИВ, ХБсАг и КЦВ-антитела, документација на извршената работа и обработка на резултатите;

- семинар за здравствено воспитување на дарителите во врска со ХИВ, ХБВ и ХЦВ инфекцијата во училиштата, факултетите и работните организации, како дел од Програмата за здравствено воспитување на дарителите (Програмата ќе се спроведува непосредно меѓу дарителите, преку радиото, телевизиската, печатот и преку агитки).

Носител: Републичкиот завод за трансфузиологија

Распишување на конкурс за најдобра статија (приказ) за современите сознанија за ХИВ, ХБВ и ХЦВ инфекцијата, каде што ќе се прикаже и проблем – комплексот во врска со ХБВ инфекцијата, приказ на активностите на Светската здравствена организација во врска со заштитата на населението од ХИВ, ХБВ и ХЦВ инфекцијата. Да се изнесат и продискутираат заклучоците од II-от научен собор за вирусните хепатити одржан во МАНУ на 4.X. – 5.X.1990 година. За овој приказ ќе се користат дневниот печат, радиото и телевизиската, по можност секои 2 месеци. Овие активности ќе се повторуваат секоја година.

Носител: Републичкиот завод за трансфузиологија

Заводот ќе врши стручен надзор и ќе пружа стручна помош на станиците за трансфузија на крв во општините, посебно во врска со лабораториската дијагностика во врска со СИДА-та и Б хепатитот.

Ќе изготвува и доставува извештај до Републичкиот санитарен и здравствен инспекторат, Републичкиот фонд за здравствена заштита и до медицинската установа каде што е извршен стручен надзор.

7. АКТИВНОСТИ НА БОЛНИЦАТА ЗА НЕРВНИ И ДУШЕВНИ БОЛЕСТИ „БАРДОВЦИ“

Болницата за нервни и душевни болести ќе изготви Годишна програма во врска со спречувањето на настапување и ширење на зависноста – наркоманијата, како и за рано откривање на наркоманите и истите се ставаат под специјалистички здравствен надзор. Целта на

предвидените програмски активности покрај борбата против наркоманијата ќе биде програмски насочена и за спречување и ширење на СИДА-та меѓу наркоманите, како и од наркоманите.

Покрај Советувалиштето во Скопје, ќе пружа стручна и методолошка помош во оформувањето и унапредувањето на работата на исти советувалишта во поголемите центри во Републиката.

Носител: Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ – Скопје

Ќе изготви стручни упатства за работа на советувалиштата, посебно за спречување на пренесувањето на СИДА-та меѓу наркоманите и од нив, како и агитки и брошури наменети за наркоманите, а и за спроведување на здравствено-просветната дејност од страна на здравствените и просветните работници.

Носител: Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ – Скопје

Ќе одржува регионални семинари и советувања во соработка со советувалиштата за наркоманија за здравствениот кадар во регионот, како и за сите кои работат на спречување и сузбивање на наркоманијата, со акцент за преземање на сите мерки за спречување на пренесувањето на СИДА-та преку наркоманијата (4.)

Носител: Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ и здравствените установи во Републиката

Ќе врши стручен надзор во врска со преземањето на мерките предвидени во Програмата и прописите во здравствените установи во Републиката. За извршениот стручен надзор ќе изготви извештаи и ќе ги доставува до Републичкиот санитарен и здравствен инспекторат и здравствената установа каде што е извршен надзорот.

Носител: Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ – Скопје

Ќе ја презема организацијата и одговорноста сите наркомани во Републиката редовно и систематски да се испитуваат на носителството на ХИВ вирусот најмалку четири пати годишно, а по епидемиолошки индикации почесто. Кај позитивните ќе преземе мерки за дефинитивно докажување на позитивитетот и ќе ги стави под постојан здравствен надзор и здравствено воспитание. Исто така, ќе преземе мерки да бидат испитани и сите лица во врска со позитивитетот за кои што има епидемиолошки индикации.

Носител: Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ – Скопје

Ќе го користи дневниот печат, радиото и телевизијата за здравствено воспитание во врска со спречувањето на ширењето на наркоманијата и спречувањето на пренесувањето на СИДА-та преку наркоманијата.

Носител: Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ – Скопје

8. АКТИВНОСТИ НА СОБРАНИЕТО НА ЦРВЕНИОТ КРСТ НА МАКЕДОНИЈА

Ќе организира регионални семинари за обука на кадри за предавачи за здравствено воспитание во врска со спречувањето и ширењето на СИДА-та, повеќе пати годишно.

Ќе спроведува интензивна здравствено-воспитна дејност со младата генерација (предавање, проекција на филмот „СИДА-та и младите“ поделба на пропаганден материјал), во сите општини во Републиката.

Ќе подготви и издава брошури за СИДА-та, агитки и плакати. Ќе набавува филмови за СИДА-та со кои ќе ги снабдува организациите на Црвениот крст во сите подрачни единици во Републиката и здравствените установи.

9. АКТИВНОСТИ НА РЕПУБЛИЧКАТА СТРУЧНА КОМИСИЈА ЗА ОРГАНИЗИРАЊЕ И ПРЕДЛАГАЊЕ НА МЕРКИ ЗА ЗАШТИТА ОД СИДА

– изготвува предлог-програми и планови за заштита на населението од СИДА во Републиката;

– ја следи состојбата и при појава на СИДА во Републиката ги координира активностите и ги усогласува ставовите помеѓу организациите кои учествуваат со активности и мерки во спречувањето и сузбивањето на болеста;

– дава предлози на министерот за здравство за преземање на мерки и активности при појава или опасност од појава на СИДА во Републиката.

Б. СРЕДСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈА НА ПРОГРАМАТА

За реализација на Програмата за заштита на населението во Република Македонија од синдромот на стекнат недостаток на имунитет СИДА во тековната 1992 година потребни се средства во износ од 47.550.000,00 денари. Средствата се пресметани спрема цените во декември 1991 година.

1. Болничко лекување 15.000.000,00 ден.

Болничкото лекување е задолжително во сите случаи кога лицето болно од СИДА има опортунистичка инфекција до санирање на истата, потоа лицето се отпушта на домашно лекување. Хоспитализацијата се повторува повеќе пати за времето од две до три години од смртниот исход, така да во просек чинењето на болничкото лекување само за едно лице изнесува околу 5 милиони во просек, за 3 болни x 5 милиони = 15 милиони.

2. Основна здравствена заштита (амбулантно-поликлиничко лекување и испитување) и хигиенско-епидемиолошка дејност на територијата на Републиката 11.200.000,00 ден.

Амбулантно-поликлиничкото испитување и лекување кога лицето по пуштање од болница продолжува како и преземањето на сите хигиенско-епидемиолошки и противепидемски мерки до повторно хоспитализирање од понова опортунистичка инфекција. Исто така, е предвидено и следење на сите ХИВ позитивни лица со преземање на сите хигиенско-епидемиолошки и противепидемиолошки мерки, како и сите епидемиолошки истражувања за откривање на неоткриените носители на ХИВ вирусот, и тоа:

– следење на сите привремено отпуштени од болничко лекување;

– следење на сите ХИВ позитивни, како и рано откривање на неоткриените;

– епидемиолошки, серолошки и клинички испитувања;

– изготвување на оперативни програми;

– соработка со просветата и образованието и Црвениот крст и други заинтересирани и одговорни во врска со здравственото воспитание на населението, посебно со училишната и друга младина и одделни групи на население со зголемен ризик.

3. За активноста и дејноста на Републичкиот завод за здравствена заштита 5.600.000,00 ден.

4. За активноста и дејноста на Клиниката за инфективни болести и и фебрилни состојби 4.200.000,00 ден.

5. За активноста и дејноста на Стоматолошките клиника

при Стоматолошкиот факултет – Скопје	4.200.000,00 ден.
6. За активноста и дејноста на Републичкиот завод за трансфузиологија	4.900.000,00 ден.
7. За активноста и дејноста на Болницата за нервни и душевни болести „Бардовци“ – Скопје	1.400.000,00 ден.
8. За активноста и дејноста на Црвениот крст на Македонија	700.000,00 ден.
9. За активности на Републичката комисија	350.000.000,00 ден.

ВКУПНО: 47.550.000.000 ден.

10. ИЗВОРИ НА СРЕДСТВА

Средства за основна здравствена заштита (амбулантно-поликлиничко испитување и лекување) и хигиенско-епидемиолошка дејност во општината, републичките медицински установи и Собранието на Црвениот крст на Македонија, кои учествуваат во спроведувањето на Програмата ќе се обезбедуваат по 80% од средствата на здравственото осигурување и 20% од Буџетот на Републиката и тоа:

– од средствата на здравственото осигурување	38.000.000,00 ден.
– од Буџетот на Републиката	9.550.000,00 ден.

ВКУПНО: 47.550.000,00 ден.

Распределбата на средствата од овие извори ќе се врши врз основа на редовниот надзор за извршената работа и пристигнатите извештаи и фактури, а по предлог и стручно мислење на Републичката стручна комисија за организација и предлагање на мерки за заштита од СИДА.

За спроведување на оваа програма ќе се грижи Министерството за здравство, кое редовно ќе ја известува Владата на Република Македонија.

Оваа програма ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

Бр. 23-1883/1
26 јуни 1992 година
Скопје

Претседател на Владата,
д-р Никола Кљусев, с.р.

813.

Врз основа на член 14 и член 74 став 2 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/92), гувернерот на Народната банка на Македонија донесува

ОДЛУКА

ЗА УТВРДУВАЊЕ НА ИЗНОСОТ И УСЛОВИТЕ ЗА РЕФИНАНСИРАЊЕ НА КРЕДИТИТЕ ШТО БАНКИТЕ ИМ ГИ ДАЛЕ НА КРАЈНИТЕ КОРИСНИЦИ ЗА ФИНАНСИРАЊЕ НА СЕЗОНСКИ ЗАЛИХИ И РЕЗЕРВИ НА ПЧЕНИЦА ОД ДОМАШНО ПРОИЗВОДСТВО ОД РОДОТ 1992 ГОДИНА

1. Со оваа одлука се утврдуваат износот на средствата и условите за рефинансирање на кредитите што банките им ги дале на крајните корисници за рефинансирање на сезонските залихи и резерви на пченица од домашно потекло од родот 1992 година.

2. За рефинансирање на кредитите од точка 1 на оваа одлука се утврдува износ на средства од примарната емисија во височина од 5.600.000.000 денари, кои што ќе се обезбедат:

– од новоодобрени средства од примарната емисија во износ од 4.440.000.000 денари,

– со репласман на наплатените кредити за производство на пченица од родот '92 година и со репласман на наплатените кредити за залиха на пченица род '91 година во вкупен износ од 1.160.000.000 денари.

3. Краткорочни кредити за рефинансирање во смисла на оваа одлука банките можат да користат во височина од 40% од основницата за рефинансирање.

Под основница за рефинансирање во смисла на став 1 од оваа точка, се подразбира вредноста на кредитираните залихи и резерви на откупената пченица пресметана со примена на заштитните цени.

4. Под крајни корисници во смисла на точка 1 од оваа одлука, се подразбираат правни лица кои имаат, било во својот состав или врз основа на закуп, капацитети за складирање, преработка и доработка на пченица.

5. Рефинансирањето на кредитите од точка 1 на оваа одлука ќе се врши врз основа на поднесување на определени исправи за краткорочните кредити дадени на крајните корисници.

Под определени исправи во смисла на став 1 од оваа точка се подразбираат:

1/ договор за кредит одобрен на крајниот корисник со преглед на динамика на враќање на кредитот во кој е предвидена обврската за крајниот корисник, искористениот износ на кредитот да го враќа во согласност со потрошокот, односно реализацијата на залихите на пченица;

2/ фактури за откупени количини на пченица;

3/ налог за извршен пренос на средствата на кредитот на жиरो – сметката на крајниот корисник, заверен во СОК;

4/ потврда за присмот на пченицата (лист за прием во склад) или извод од материјалното книговодство за состојбата на откупените количини на пченица што ги завериле овластени лица.

Исправите од став 2 на оваа точка банката е должна да ги обезбеди при поднесување на барањето за користење кредит во Народната банка на Македонија.

6. Рокот за враќање на кредитите за залихи на меркантилната пченица е 12 месеци од денот на користењето, а најдоцна до 31.07.1993 година.

Враќањето на кредитите за залиха на меркантилна пченица во рокот утврден во став 1 од оваа точка ќе се врши во 10 еднакви рати, почнувајќи од 31.10.1992 година, како и во согласност со потрошокот за залихите на пченица.

Крајниот рок за враќање на кредитите за залиха на семенска пченица е 31.12.1992 година, а во согласност со потрошокот на залихите на семенската пченица.

7. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

О.бр. 18/1
2 јули 1992 година
Скопје

Претседател на
Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р Борко Станосовски, с.р.

814.

Врз основа на член 10 и 11 и член 74 став 2 од Законот за Народната банка на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 26/92), гувернерот на Народната банка на Република Македонија донесува

ОДЛУКА

ЗА ИЗМЕНИ И ДОПОЛНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ЗАДОЛЖИТЕЛНА РЕЗЕРВА НА БАНКИТЕ КАЈ НАРОДНАТА БАНКА НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА

1. Во Одлуката за задолжителната резерва на банките кај Народната банка на Република Македонија

(„Службен весник на Република Македонија“ бр. 27/92 и 38/92), во точка 2 одредба под 1 процентот 27% се менува и изнесува 22%.

2. Банките ќе извршат пресметка на задолжителната резерва, во согласност со одредбите од оваа одлука според просечната состојба на депозитите во текот на јуни 1992 година.

3. Оваа одлука влегува во сила со денот на објавувањето во „Службен весник на Република Македонија“.

О.бр. 19/1
29 јуни 1992 година
Скопје

Претседател на
Советот на Народната банка
на Република Македонија
Гувернер,
м-р Борко Станоевски, с.р.

815.

Уставниот суд на Република Македонија, согласно член 112 став 2 од Уставот на Република Македонија и член 20 Законот за основите на постапката пред Уставниот суд на Македонија и за правното дејство на неговите одлуки, по јавната расправа на седницата одржана на 3 јуни 1992 година, донесе

О Д Л У К А

1. **СЕ УКИНУВА** Уредбата за начинот и постапката на усогласување на работењето на претпријатијата и другите правни лица и на деловите на претпријатијата и другите правни лица што вршат стопанска дејност со седиште на територијата на другите републики и автономните покраини Војводина и Косово, донесена на 13 февруари 1992 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 9/92 и 21/92).

2. Оваа одлука ќе се објави во „Службен весник на Република Македонија“.

3. Уставниот суд на Република Македонија, со Решение У. бр. 34/92 од 5 март 1992 година, поведе постапка за оценување уставноста и законитоста на уредбата означена во точка 1 од оваа одлука, затоа што се постави прашањето за нејзината согласност со Уставот и со закон.

4. Судот на седницата и на јавната расправа утврди дека според член 1, со Уредбата се уредува начинот и постапката на усогласувањето на работата на претпријатијата и другите правни лица што вршат стопанска дејност во општествена сопственост кои се основаа како друштва со ограничена одговорност од деловите на претпријатијата кои имаат седиште на територијата на другите републики и покраините Војводина и Косово (друштва со ограничена одговорност); правата на претпријатијата со седиште на територијата во друга република односно покраините Војводина и Косово, а кои имаат делови на претпријатијата на територијата на Република Македонија (матично претпријатие); претпријатија и други правни лица кои имаат имот кој го дале под закуп или на друг начин со него управуваат, го користат и располагаат без основање на негови делови во Република Македонија, како и привремената забрана на располагање со одредени недвижности, подвижни ствари и права врз кои имаат сопственост и владение, ги користат или управуваат органите и институциите на Федерацијата, републиките и покраините Војводина и Косово на територијата на Република Македонија.

Во членовите 2-4 од Уредбата се определуваат облиците на организирање на означените организации, како и роковите за усогласување на управувањето и располагањето со имотот и на работењето со одредбите на оваа уредба односно со Законот за странски вложу-

вања, Законот за надворешно-трговско работење и со други прописи со кои се уредува вложувањето и работењето на правни и физички лица. Со членовите 5 и 6 од Уредбата се пропишува начинот на постапување со имотот на друштвата со ограничена одговорност, правото на учество на работниците во капиталот на новосозаните претпријатија настанати со преобразба на имотот, а се допушта и можност за отстапување од пропишаниот режим, со примена на реципрочитет во соодветната република. Со овие одредби се утврдуваат и условите под кои општествениот имот на друштвата преминува на управување и располагање на Фондот за развој на Република Македонија. Со член 7 од Уредбата се утврдува обврска за Службата на општествено книговодство на Република Македонија да изврши контрола над располагањето со општествениот имот на друштвата со ограничена одговорност и на деловите на матичното претпријатие присоединети кон претпријатијата со седиште во Република Македонија и се определува начинот на постапување на Службата во врска со тоа. Понатаму, Судот утврди дека со член 8 од Уредбата се пропишува начинот на остварување на правата од работен однос на работниците од организациите на кои се однесува Уредбата, се утврдува забрана за промена на работно-правниот статус на работниците и обврска за задржување на директорите до избор на нови органи на управување. Со член 9 од Уредбата се пропишува обврска за претпријатијата со седиште на територијата на другите републики и покраините кои имаат имот со кој управуваат, го користат и располагаат на територијата на Република Македонија да располагаат со него во согласност со одредбите на оваа Уредба и забрана истиот да го отуѓат, да го заменат (разменат), дадат на дар и сл., како и забрана да пренесуваат ствари и права надвор од Републиката до билатералното уредување на меѓусебните односи на Републиката со републиката на чија територија има седиште матичното претпријатие. Судот, исто така, утврди дека со член 10 од Уредбата до реципрочното уредување на односите меѓу Републиката односно меѓу републиките и поранешната Федерација, се забранува располагањето на определени недвижности, подвижни ствари и права врз кои имаат сопственост, владение, ги користат и управуваат органите и институциите на Федерацијата, републиките и покраините Војводина и Косово на територијата на Република Македонија. Со член 11 и став 2 на член 12 од Уредбата е предвидена и забрана надлежните судови и другите државни органи на територијата на Република Македонија да вршат заверки, упис во соодветната јавна книга и друго дејствие што се однесува на стекнување на права на недвижности чие располагање е забрането односно ограничено со оваа Уредба, како и нивна обврска да не ги признаваат правните последици на располагањата спротивни на одредбите од оваа уредба. Со став 1 на член 12 од Уредбата се прогласува за ништовна секоја склучена правна работа или правен акт донесен спротивно на одредбите на оваа Уредба.

Со член 10 од Уредбата за начинот и условите за продажба на становите и деловниот фонд на ЈНА што се во државна сопственост на Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 24/92) е пропишано дека со денот на влегувањето во сила на оваа Уредба престануваат да се применуваат членовите 10, 11 и 12 од оспорената Уредба на становите и деловниот фонд на ЈНА што се во државна сопственост на Република Македонија.

5. На јавната расправа, претставниците од Собранието и Владата на Република Македонија застапуваа становиште дека оспорената Уредба е донесена во извршувањето на законите, а со цел да се заштити имотот и интересите на Републиката и дека со неа не се

уредуваат односи надвор од законите односно не се предвидуваат нови форми на организирање на претпријатијата, туку само предвидените со закон.

На јавната расправа беше изнесено мислење дека член 4 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија може да биде основ за отстапување од редовниот начин на постапување на органите на Републиката, па во тие рамки и на Владата, која, иако со оваа одредба не е изречно овластена, може да донесува уредби со законска сила во смисла на член 126 од Уставот, со кои времено може да се суспендираат одделни законски решенија, како што е тоа сторено и со оспорената Уредба.

Исто така, беше изнесено мислење дека според Уставот Владата не е извршен орган на Собранието и дека таа во рамките на уставното овластување да ја утврдува политиката на извршување на законите била овластена да презема мерки за заштита на имотот и интересите на Републиката, во постојните околности на делување на два правни системи од различен карактер. Во вакви околности, според ова мислење, Владата била овластена да ги уреди односите на начин пропишан со оспорената Уредба.

6. Според член 8 алинеја 4 од Уставот на Република Македонија една од темелните вредности на уставниот поредок на Републиката е поделбата на власта на законодавна, извршна и судска. Како носител на законодавната власт е определено Собранието на Републиката, а носител на извршната власт – Владата, која според член 88 од Уставот, своите права и должности ги врши врз основа и во рамките на Уставот и законите. Според член 91 од Уставот, Владата ја утврдува политиката на извршувањето на законите и другите прописи на Собранието и донесува уредби и други прописи за извршување на законите (алинеја 1 и 5).

Владата, според член 126 од Уставот, може да донесува уредби со законска сила, но само во воена или вонредна состојба, чие постоење го утврдува Собранието на Републиката односно Претседателот на Републиката (член 124 и 125 од Уставот).

Од наведените уставни одредби произлегува дека регулативната функција на Владата, како носител на извршната власт, е ограничена на донесување уредби и други прописи и општи акти за извршување на законите, а изборно може да ги уредува општествените односи само при постоење на воена или вонредна состојба, за чие прогласување одлука донесува Собранието односно Претседателот на Републиката.

Од овие уставни одредби, исто така, произлегува дека со пропис на Владата не можат на поинаков начин да се уредуваат одделни односи регулирани со закон односно да се менуваат одделни законски решенија.

При заземањето на ова стојалиште Судот го имаше предвид и мислењето изнесено на јавната расправа дека член 4 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија воспоставува посебен вид вонредна состојба односно дека Републиката, до постигнувањето на договор меѓу републиките и до извршување поделба на имотот и на правата и обврските настанати од создавањето на СФРЈ, делува во посебни околности кои не се уредени со Уставот, а кои како преоден правен режим овозможуваат Владата да презема мерки со кои ќе се спречи оштетување или уништување на имотот кој и припаѓа на Републиката како на држава сукцесор, а во тие рамки и да донесува уредби со законска сила. Меѓутоа, Судот утврди дека од содржината на член 4 од Уставниот закон произлегува дека Републиката ги презема мерките врз основа на договор со другите републики, а ако не се склучи договор – според општите правила на меѓународното право и согласно Виенските конвенции за сукцесија на државите, кои ја определуваат позицијата на Републи-

ката во односите со поранешните републики на СФРЈ, но не навлегува во надлежностите на нејзините органи. Ова и затоа што според член 5 од Уставниот закон преземањето на сојузните прописи како републички се врши на начин што ги афирмира уставните позиции на државните органи и не допушта поинакво определување на нивните функции, врзувајќи се за надлежностите утврдени со Уставот.

Не доведувајќи го во прашање правото на Републиката да го штити својот имот и интерес, Судот оцени дека член 4 од Уставниот закон не може да претставува основа за овластување на Владата да постапува како во вонредни околности на начин утврден со членовите 125 и 126 од Уставот.

Исто така, Судот не ја прифати тезата, изнесена на јавната расправа, дека уставното овластување на Владата да ја утврдува политиката на извршување на законите и другите прописи на Собранието значи уставна можност Владата да уредува односи кои претставуваат законска материја и да може да ја суспендира примената на одделни законски решенија. Тргувајќи од суштината и карактерот на извршната власт утврдена во Уставот на Република Македонија, Судот смета дека Владата како нејзин носител е овластена само да предлага закони и да донесува прописи за нивно извршување, а не и да делува како паралелна законодавна власт.

Со оглед на тоа што со оспорената уредба се уредуваат прашања што претставуваат законска материја, Судот оцени дека таа не е во согласност со означените уставни одредби.

7. Според член 58 став 1 од Уставот основа за управување и учество во одлучувањето е сопственоста и трудот, па според тоа за сите прашања што се однесуваат на статусни, организациони и материјални односи одлучуваат сопствениците на капиталот во стопанските субјекти и работниците во нив. Уставот (член 58 став 2) дава можност со закон да се уреди само учеството во управувањето и одлучувањето во јавните установи и служби.

Прашањата за статусот на стопанските субјекти односно на претпријатијата, формите и начинот на нивното организирање, правата, обврските и одговорностите на претпријатијата во правниот промет и располагањето со имотот на претпријатијата се уредени со законот за претпријатијата („Службен лист на СФРЈ“ бр. 77/88, 40/89 и 46/90), според кој одлука за статусна промена на претпријатието донесува органот на управување.

Во Законот за странски вложувања („Службен лист на СФРЈ“ бр. 77/88) се утврдени условите за вложување на средства од странски лица заради вршење на стопански и општествени дејности, како и формите на странските вложувања. Исто така, во овој закон е предвидено дека вложувањето на странските лица се врши со договор за вложување или со договор за основање, кој, согласно член 5 од Уставниот закон за спроведување на Уставот на Република Македонија, се пријавува до републичкиот орган на управата надлежен за односите со странство, за да се утврди дали е во согласност со Уставот и со закон.

Понатаму, со Законот за надворешно-трговско работење („Службен лист на СФРЈ“ бр. 63/89 и 11/91), се пропишани условите за вршење на надворешно-трговскиот промет, при што како еден од условите е предвидено претпријатието со свој општ акт да утврди дека ќе врши надворешно-трговски промет и да ги утврди работите и задачите од надворешно-трговскиот промет.

Тргувајќи од изнесените уставни и законски одредби, Судот оцени дека Владата, во рамките на своите уставни овластувања, не може да налага основање на претпријатија, да ги определува облиците на органи-

зирање и карактерот на општествените средства во претпријатијата и другите организации на кои се однесува означената уредба, како и начинот на постапување со имотот на одделни организации кои во определен рок нема да ја применат Уредбата.

Поради тоа, Судот оцени дека оспорената Уредба не е во согласност и со означените уставни и законски одредби.

8. Со член 55 од Уставот на Република Македонија се гарантира слободата на пазарот и претприемништвото, која може да се ограничи само со закон и тоа единствено заради одбраната на Републиката, зачувување на природната и животната средина или здравјето на луѓето.

Од оваа уставна одредба произлегува дека пазарот на стоки, а во тие рамки и на недвижности, подвижни ствари и права е слободен и истиот може да се ограничи само со закон и тоа во точно определени случаи. Од Уставот, исто така, произлегува дека никому не можат да му бидат одземени или ограничени сопственоста и правата кои произлегуваат од неа, освен кога се работи за јавен интерес утврден со закон (член 30 од Уставот).

Прометот на недвижности е уреден со Законот за промет со земјишта и згради („Службен весник на СРМ“ бр. 36/75, 10/79), во кој е утврден начинот на оттуѓувањето односно продажбата на земјиштето и на зградите, при што не е допуштено ограничување на прометот, освен привремено заради потребите на урбанизацијата.

Во Законот за основите на сопствено-правните односи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 6/80) се определени начините на стекнување на правото на сопственост, правото на сопственикот својот предмет да го држи, да го користи и со него да располага во границите определени со закон, како и обврската на сопственикот да го остварува правото на сопственост во согласност со природата и намената на предметот и во согласност со општествениот интерес определен со закон. Исто така, во овој закон е утврдено дека стекнувањето, заштитата и престанувањето на правото на сопственост се уредува со закон и истото може да се одземе или ограничи само под услови пропишани со закон во согласност со Уставот.

Во Законот за облигационите односи („Службен лист на СФРЈ“ бр. 29/78, 39/85, 46/85, 45/89 и 57/89) се утврдени причините за ништакност и рушливост на договорите.

Од изнесените уставни и законски одредби произлегува дека условите за стекнување на правото на сопственост, за ограничувањето на располагањето со сопственоста, условите за прометот на предметите во сопственост на правни и физички лица, како и причините за ништакност на договорите се уредуваат со закон и дека Владата ниту со Уставот, ниту со наведените закони не е овластена да го ограничува правниот промет односно располагањето со недвижностите, подвижните предмети и правата.

Со оглед на тоа што со оспорената уредба се забранува прометот на определени недвижности, подвижни ствари и права и се определуваат услови за ништакност на договорите, Судот оцени дека оспорената Уредба не е во согласност и со овие уставни и законски одредби.

9. Според член 98 од Уставот, судовите се самостојни и независни и судат врз основа на Уставот, законите и меѓународните договори ратификувани во согласност со Уставот, а надлежноста и постапката пред нив се уредува со закон.

Според Законот за Службата за општествено книговодство во Република Македонија („Службен весник на Република Македонија“ бр. 44/85 и 23/86) организацијата и функционирањето на оваа служба се уредува со закон.

Со оглед на тоа што со Уредбата се определуваат обврски за начинот на постапување на судовите во поглед на заверката и уписот во соодветни јавни книги и други дејствија што се однесуваат на стекнување на права врз недвижности, како и обврски за постапување на Службата за општествено книговодство, Судот оцени дека оспорената Уредба не е во согласност со означените уставни и законски одредби.

10. Врз основа на изнесеното, Судот одлучи како во точка 1 од оваа одлука.

У. бр. 34/92

3 јуни 1992 година
Скопје

Претседател
на Уставниот суд на Република
Македонија,
м-р **Јордан Арсов**, с.р.

Во текстот на Одлуката за изменување на Одлуката за избор на членови на Комисијата за уставни прашања на Собранието на Република Македонија од редот на научните и стручните работници од областа на правото („Службен весник на Република Македонија“ број 34/92) е направена грешка поради што се дава

ИСПРАВКА

НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗМЕНУВАЊЕ НА ОДЛУКАТА ЗА ИЗБОР НА ЧЛЕНОВИ НА КОМИСИЈАТА ЗА УСТАВНИ ПРАШАЊА НА СОБРАНИЕТО НА РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА ОД РЕДОТ НА НАУЧНИТЕ И СТРУЧНИТЕ РАБОТНИЦИ ОД ОБЛАСТА НА ПРАВОТО

Во точката 1 пред името на Панде Лазаревски не треба да стои титулата „м-р“.

Број 12-2721/1
јуни 1992 година
Скопје

Од Законодавно-правната
комисија на Собранието
на Република Македонија

По извршеното срамнување на изворниот текст, утврдено е дека во текстот на Упатството за начинот на остварување на правото за користење на средства за поттикнување на развојот на земјоделството во 1992 година се направени грешки поради што се дава

ИСПРАВКА

НА УПАТСТВО ЗА НАЧИНОТ НА ОСТВАРУВАЊЕ НА ПРАВОТО ЗА КОРИСТЕЊЕ НА СРЕДСТВА ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ НА РАЗВОЈОТ НА ЗЕМЈОДЕЛСТВОТО ВО 1992 ГОДИНА

1. Во член 6 наместо зборовите „оваа одлука“, треба да стојат зборовите „ова упатство“.

2. Во член 14 наместо зборовите „Законот и ова упатство“ треба да стојат зборовите „Одлуката за регрес на дел од каматата на кредитите кои се користат за одредени намени во земјоделството во 1992 година („Службен весник на Република Македонија“ бр. 14/92).

Бр. 08 - 3394/1
23 јуни 1992 година
Скопје

Министер
за земјоделство, шумарство
и водостопанство
д-р **Иван Ангелов** с.р.

Огласен дел

СУДСКИ ОГЛАСИ

ОПШТИНСКИ СУД СКОПЈЕ I СКОПЈЕ

Пред овој суд е во тек постапка за присилно извршување од И. бр. 790/92 по предлог на доверителот Асани Фуат од Скопје, преку неговиот полномошник

адвокатот Насер Хаџи-Ахметаџиќ од Скопје, против должниците Љупчо и Рајна Брезовски ул. „1558“ бр. 61А нас. Радишани, Скопје, а заради наплата на долг во износ од 2.400.000,00 денари.

На наведениот стан заради обезбедување на паричното побарување е укинуено заложно право во корист на доверителот со решение на Општинскиот суд Скопје I – Скопје, Р. бр. 11/92 од 16.I.1992.

Со решение на овој суд И. бр. 790/92 од 28.V.1992 година, за привремен застапник на должниците Љупчо и Рајна Брезовски, сега со непознато престојувалиште, е назначен Петров Владо, адвокат од Скопје, кој во постапката ќе ги застапува нивните интереси.

Од Општинскиот суд Скопје I-Скопје, П. бр. 790/92. (165)

Пред овој суд се води постапка за развод на брак по тужбата на тужителката Гурѓа Аврамовска од с. Волковија – Тетово, против тужениот Атанас Аврамовски, сега со непозната адреса во САД.

За привремен застапник на тужениот е поставен адвокатот Коцевски Гаврил од Скопје, со решение на Меѓуопштинскиот центар за социјална работа на општините на град Скопје бр. 0811-1999 од 15.VI.1992 година кој ќе го застапува тужениот до неговото јавување во судот.

Од Општинскиот суд Скопје I – Скопје, XX П. бр. 1749/92 (174)

ОПШТИНСКИ СУД СКОПЈЕ II – СКОПЈЕ

Пред овој суд се води постапка за утврдување на право на сопственост и право на користење по тужба на тужителот Божиновски Тихомир од Скопје, застапуван од адвокатот Петар Сердјук, против тужената Јанева Андреа Вера, ул. „9“ бр. 12, а сега со непозната адреса.

Се повикува лицето Јанева Андреа Вера од Скопје да се јави во рок од 30 дена во Општинскиот суд Скопје II-Скопје, или во истиот рок да достави точна адреса. Во спротивно, на истата ќе и биде поставен привремен старател кој ќе ги штити нејзините интереси пред судот.

Од Општинскиот суд Скопје II Скопје, XIV П. бр. 1020/92. (163)

Пред овој суд заведен е спор за развод на брак по тужбата на тужителката Шакира Каришиќ од с. Долно Коњаре, Скопско, против тужениот Рифат Каришиќ од Трибиње, Србија, а сега со непознато место на живеење.

Се повикува тужениот Рифат Каришиќ, од татко Ташо и мајка Нејма, да се јави во овој суд во рок од 30 дена по објавувањето на овој оглас или во истиот рок да ја достави својата сегашна адреса на живеење.

Доколку тужениот не се јави во рок од 30 дена, на истиот ќе му биде одреден привремен старател кој ќе ги застапува неговите интереси пред судот.

Од Општинскиот суд Скопје II-Скопје, П. бр. 1403/92. (164)

ОПШТИНСКИ СУД ВО ГОСТИВАР

Се повикува Цафери Ненад од с. Форино, општина Гостивар, да се јави пред Општинскиот суд во Гостивар или да достави свој полномошник кој ќе го застапува во спорот за надомест на штета во кој што е тужен од тужителот ЗОИЛ „Македонија“ Скопје, а чија вредност е 956,00 денари.

Доколку истиот не се јави ниту, пак, постави свој полномошник во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот, во постапката ќе го застапува Петрески Васил од Гостивар, како привремен застапник се до правосилното окончување на спорот.

Од Општинскиот суд во Гостивар, П. бр. 682/90. (172)

Се повикува Атанасоски Трајче од Гостивар, да се јави пред Општинскиот суд во Гостивар, или да постави свој полномошник кој ќе го застапува во спорот, за долг и штета во кој што е тужен од тужителот Аврамовски Тихомир од Гостивар. Вредност на спорот 60.500,00 денари.

Доколку истиот не се јави ниту, пак, постави свој полномошник во рок од 30 дена од денот на објавувањето на огласот, во постапката ќе го застапува Петрески Васил од Гостивар како привремен застапник се до правосилното окончување на спорот.

Од Општинскиот суд во Гостивар, П. бр. 364/91. (173)

ОПШТИНСКИ СУД ВО ДЕБАР

Пред овој суд е заведен граѓански спор за развод на брак по тужбата на тужителката Нехвирет Села од Дебар, против Сазан Луша од Дебар, кој се наоѓа во САД со непозната адреса.

Се повикува тужениот Сазан Луша од Дебар на привремен престој во САД, да се јави во Општинскиот суд во Дебар во рок од 30 дена.

Доколку тужениот не се јави судот ќе му постави привремен застапник.

Од Општинскиот суд во Дебар, П. бр. 104/92. (166)

ОПШТИНСКИ СУД ВО ОХРИД

Пред Општинскиот суд во Охрид поведена е вон-процесна постапка за докажување на смртта на лицето Сидор Цветкоски од с. Слатино, Охридско сега со непозната адреса, а по предлог на Крсте Цветаноски и др. од с. Слатино, согласно чл. 79 од ЗВП, заведена под ВПП бр. 82/92.

Лицето Сидор Цветкоски роден е на 18.VIII.1899 година во с. Слатино, во 1926 година заминал на привремена работа – печалба во Аргентина, а од 1966 година па до денес ниту се јавил на своето семејство ниту некој слушнал за него.

Се повикува лицето Сидор Цветкоски доколку е жив како и секој друг што знае за неговиот живот или смртта, да се јави во судот во рок од 3 месеци од денот на објавувањето на огласот во „Службен весник на Република Македонија“.

Во спротивно, по истекот на рокот од 3 месеци од објавувањето на огласот, ќе се донесе решение со кое Сидор Цветкоски ќе се прогласи за умрен.

Од Општинскиот суд во Охрид. ВПП. бр. 82/92. (168)

ОПШТИНСКИ СУД ВО РАДОВИШ

Пред овој суд се води постапка за долг во вредност од 6.650 денари по тужбата на тужителот Санда Арламписва од с. Стрмош Пробиштипско, против тужениот Мумин Алиов од с. Аликоц, Радовишко, сега со непозната адреса во странство.

Се повикува тужениот Мумин Алиов од с. Аликоц, сега со непозната адреса во странство, да се јави во рок од 15 дена од денот на објавувањето на огласот или, да достави податоци за неговото живеелиште.

Доколку тужениот не се јави во наведениот рок судот по службена должност ќе му постави привремен застапник кој ќе ги застапува неговите интереси по предметниот спор.

Од Општинскиот суд во Радовиш, П. бр. 596/90. (169)

ОПШТИНСКИ СУД ВО ТЕТОВО

Пред овој суд се води спор за сопственост по тужбата на тужителот Ејупи Амет од с. Чегране, против тужениот Стефановски Милош од с. Волковија, а сега со непозната адреса.

Се повикува тужениот Стефановски Силјанов Милош од с. Волковија, да се јави пред судот во рок од 30

дена по објавувањето на огласот или во истиот рок постави свој полномошник во земјата кој ќе ги застапува неговите интереси до правосилното окончување на спорот. Во спротивно, судот ќе му одреди привремен застапник преку Центарот за социјални работи.

Од Општинскиот суд во Тетово, П. бр. 737/92. (169)

Пред Општинскиот суд во Тетово се води спор за надомест на штета по тужбата на тужителот А.Д. за осигурување „Македонија“, Филијала Тетово, против тужениот Беќири Веби од с. Камењане, сега со непознатата адреса во Швајцарија. Вредност на спорот 5.058,70 денари.

Се повикува тужениот Беќири Веби од с. Камењане, сега со непозната адреса во Швајцарија, во рок од 15 дена да се јави пред овој суд, да ја достави сегашната адреса или, пак, постави свој полномошник. Во спротивно, по истекот на овој рок, судот на истиот ќе му постави привремен застапник кој ќе се грижи за неговите интереси во постапката.

Од Општинскиот суд во Тетово, П. бр. 736/91.

Пред Општинскиот суд во Тетово се води постапка за надомест на штета по тужбата на тужителот АД за осигурување „Македонија“ – Филијала од Тетово против тужениот Реџеп Руџани од Тетово, а сега со непознатата адреса.

Се повикува тужениот во рок од 30 дена по објавувањето на огласот, да се јави во судот, да достави адреса или овласти полномошник кој ќе го застапува во оваа постапка. Во спротивно, судот преку Центарот за социјална работа ќе му постави привремен застапник.

Од Општинскиот суд во Тетово, П. бр. 735/92.

ЗАПИШУВАЊЕ ВО СУДСКИОТ РЕГИСТАР

Окружниот стопански суд во Скопје, со решението Срег. бр. 5932/92 на регистарска влошка бр. 1-19923-0-0-0, го запиша во судскиот регистар Претпријатието за промет на големо и мало „НИЗА – КОМЕРЦ“ увоз извоз, п.о., Скопје, ул. „Бошко Буха“ бр. 26-б. Основач е Никола Томовски од Скопје, ул. „Бошко Буха“ бр. 26-б.

Дејности: 0701 – трговија на мало; 07011 – трговија на мало со прехранбени производи, 070111 – леб, печива, млеко и млечни производи, 070112 – зеленчук, овошје и преработки, 070113 – месо, живина, риба и месни преработки, 070114 – разни животни продукти, алкохолни пијалаци и производи за домашни потреби, 07013 – трговија на мало со мешовита стока, 070132 – останата трговија со мешовита стока, 07012 – трговија на мало со прехранбени производи, 070121 – текстил и конфекција, 070122 – обувки, кожа, гума и пластика, 070123 – метална и електротехничка стока, 070124 – огрев и градежен материјал, 070125 – мебел, 070126 – керамика, стакло и порцелан, 070127 – бои, лакови и хемикалии, 070128 – книги, канцеларски материјал и прибор, 070129 – тутун и други прехранбени производи, 070132 – друга трговија со мешовита стока, 07013 – трговија на мало со мешовита стока, 070140 – трговија на мало со возила и делови, 070150, 0702, 07021 – трговија на големо со прехранбени производи, 070211 – жита и мелнички производи, 070212 – зеленчук, овошје и преработки, 070213 – алкохолни пијалаци, 070214 – добиток и живина, 070219 – разни животни продукти и производи за домашни потреби, 07022 – трговија на големо со прехранбени производи, 070221 – текстил и конфекција, 070222 – сурова кожа, волна и сл., 070223 – метални и електротехнички стоки, 070224 – градежен, са-

нитарен и инсталационен материјал, 070225 – хемиски производи, бои и лакови, 070226 – хартија, канцеларски материјал и прибор, 070229 – тутун и други прехранбени производи, 070230 – трговија на големо со нафтени деривати, 070250 – трговија на големо со мешовита стока, 070260 – трговија на големо со индустриска стока, 0703 – надворешна трговија, 070310 – надворешна трговија со прехранбени производи, 070320 – надворешна трговија со прехранбени производи.

Во правниот промет со трети лица претпријатието истапува во свое име и за своја сметка. За обврските сторени во правниот промет со трети лица претпријатието одговара со сите свои средства (потполна одговорност).

Лице овластено за застапување е Никола Томовски работороводен орган директор, без ограничување.

Од Окружниот стопански суд во Скопје. Срег, бр. 5932/92 (1061)

ОБЈАВА

Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство во смисла на член 18 став 3 од Законот за саден материјал („Сл. весник на СРМ“ бр. 10/73, 51/88, 20/90 и 32/91) објавува дека во регистарот на производители на овошен и лозов саден материјал се запишува:

– АДМС „ВИНОЈУТ“ – ДОО „ЈУГОГРОЗД“ – Гевгелија за производство на овошен и лозов саден материјал – Регистарски број 37 Решение бр. 10 – 1476/3 од 25. 05. 1992 година.

Број 10 – 1476/3
26 мај 1992 година
Скопје

Министер
за земјоделство, шумарство
и водостопанство,
д-р Иван Ангелов с. р.

СОДРЖИНА

804.	Декларација	701
805.	Одлука за укинување на стапката на царина при увоз на готови лекови, сировини, репроматеријали и медицински потрошен материјал	701 702
806.	Одлука за образување Комисија за хартии од вредност	702
807.	Одлука за прогласување на општ интерес и определување на локација за изградба на манастирски комплекс „Св. Наум – Чудотворец“ на туристичкиот локалитет Попова Шапка на подрачјето на општината Тетово	702
808.	Одлука за заштитна на цена на пченицата од родот 1992 година	702
809.	Одлука за обезбедување на девизни средства за плаќање на меѓународни штети	703
810.	Одлука за користење на средствата од Републичкиот буџет за 1992 година за изградба на водоводи во Републиката	703
811.	Одлука за изменување на Одлуката за ослободување од плаќање посебна давачка при увозот на одделни земјоделски и прехранбени производи	705
812.	Програма за заштита на наследнието во Република Македонија од синдромот на стекнат недостаток на имунитет – СИДА во 1992 година	705
813.	Одлука за утврдување на износот и условите за рефинансирање на кредитите што банките им ги дале на крајните корисници за финансирање на сезонските залихи и резерви на пченица од домашно производство од родот 1992 година	711
814.	Одлука за измена и дополнување на Одлуката за задолжителна резерва на банките кај Народната банка на Република Македонија	711
815.	Одлука на Уставниот суд на Македонија у.бр. 3492 од 3 јуни 1992 година	712
	Исправка од Одлуката за изменување на Одлуката за избор на членови на Комисијата за уставни прашања на Собранието на Република Македонија од редот на научните и стручните работници од областа на правото	714
	Исправка на Упатството за начинот на остварување на правото на користење на средства за поттикнување на развојот на земјоделството во 1992 година	714
	Објава за запишување во регистарот на производители на овошен и лозов саден материјал	